

Žáci, studenti (školní rok 2004/2005) a absolventi (školní rok 2003/2004)

(Tabulka 7)

Zdroj: ÚIV – výkazy škol (MŠMT) řady V

žáci speciálních škol = děti ve speciálních mateřských školách, speciálních základních školách, zvláštních školách, přípravných stupních, speciálních gymnáziích, speciálních středních odborných školách, praktických školách, speciálních středních odborných učilištích, odborných učilištích a školách při zařízeních ústavní a ochranné výchovy; údaje za školní rok 2004/2005.

žáci základních a speciálních škol bez žáků přípravných tříd pro děti se sociálním znevýhodněním, bez frekventantů kursů pro doplnění vzdělání; údaje za školní rok 2004/2005.

žáci středních škol (gymnázií, středních odborných škol, středních odborných učilišť a učilišť) a vyšších odborných škol = žáci v denním studiu bez frekventantů kursů na doplnění vzdělávání a rekvalifikačních kursů; údaje za školní rok 2004/2005.

absolventi vyšších odborných škol = údaje za školní rok 2003/2004

studenti vysokých škol = studenti v bakalářských, magisterských a doktorských studijních programech v prezenčním, distančním a kombinovaném studiu; údaje za školní rok 2004/2005.

absolventi vysokých škol = absolventi v bakalářských, magisterských a doktorských studijních programech v prezenčním, distančním a kombinovaném studiu; údaje za rok 2004.

Převaha dívek je mezi žáky středních odborných škol a gymnázií a zejména vyšších odborných škol, převaha hochů mezi žáky na středních odborných učilištích a mezi frekventanty speciálních škol všech stupňů, zejména při zařízeních ústavní a ochranné výchovy. Vysokoškolačky o něco častěji absolvují pouze bakalářské studium a pouze třetina je jich mezi absolventy doktorských programů.

Úspěšnost při přijetí na střední školy je podle pohlaví přibližně na stejné úrovni. Nejvyšší je na střední odborné školy, kam bylo z přihlášených uchazeček přijato 53,6 % dívek a z přihlášených uchazečů 55,0 % chlapců. Nejnižší úspěšnost byla v případě přijetí na gymnázia víceletá, kam se dostalo 43,0 % přihlášených dívek a 44,4 % přihlášených chlapců. Úspěšnost při

Tabulka 7: Žáci, studenti (školní rok 2004/2005) a absolventi (školní rok 2003/2004)

	Dívky / ženy	Chlapci / muži	% žen	% mužů
Mateřské školy	134 582	145 905	48,0	52,0
Žáci speciálních škol všech stupňů z toho ve školách při zařízeních ústavní a ochranné výchovy	26 982 619	39 558 1 493	40,6 29,3	59,4 70,7
Žáci základních škol	446 445	471 293	48,6	51,4
Žáci středních odborných učilišť a učilišť	61 733	114 242	35,1	64,9
Žáci středních odborných škol	116 755	92 174	55,9	44,1
Žáci gymnázií	84 708	57 666	59,5	40,5
Žáci vyšších odborných škol	17 113	7 920	68,4	31,6
Studenti vysokých škol	150 094	148 102	50,3	49,7
na 1000 žen / mužů	28,7	29,8	x	x
na 1000 žen / mužů ve věku 20–29 let	188,8	178,9	x	x
Absolventi vyšších odborných škol	4 453	1 622	73,3	26,7
Absolventi VŠ bakalářských studijních programů	7 351	5 188	58,6	41,4
Absolventi VŠ magisterských studijních programů	13 294	12 199	52,1	47,9
Absolventi VŠ doktorských studijních programů	616	1 116	35,6	64,4
Úspěšnost přijímaných (v %) na:				
Gymnázia čtyřletá	x	x	53,2	52,6
Gymnázia víceletá	x	x	43,0	44,4
Střední odborné školy	x	x	53,6	55,0
Vysoké školy (bakalářské a magisterské programy)	x	x	52,3	65,0

přijetí na vysoké školy (ať už do bakalářského či magisterského programu) měli chlapi vyšší (přijato jich bylo 65,0 % z přihlášených) než dívky, kterých uspělo jen 52,3 %.

Studenti VŠ podle oborů studia

(Graf 13)

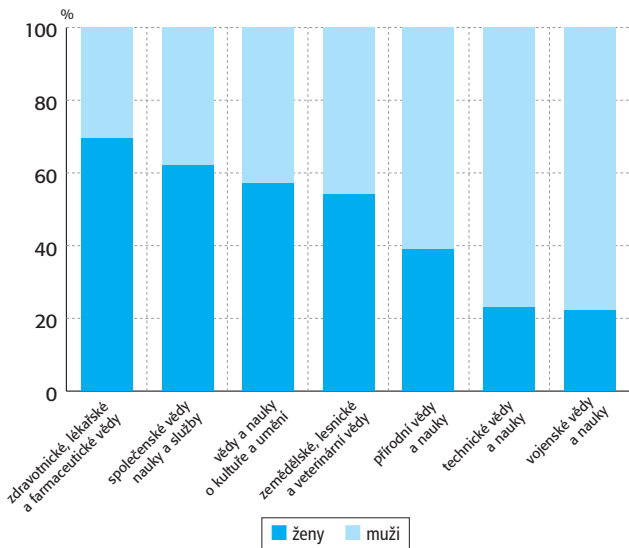
Zdroj: ÚIV – matrika studentů VŠ

Skupiny studijních programů podle KKO V (Klasifikace kmenových oborů vzdělání)

Studenti vysokých škol v bakalářských, magisterských a doktorských studijních programech v prezenčním, distančním a kombinovaném studiu.

Zastoupení obou pohlaví je nejvíce rovnoměrné mezi studenty zemědělských, lesnických a veterinárních oborů a mezi studenty nauk o kultuře a umění. Ženy převažují v oborech společenskovědních a oborech z oblasti služeb, nejčastěji pak na medicíně a farmacii. Málo žen najdeme na technických a přírodovědných oborech, a také na vojenských vysokých školách. Odlišná míra zastoupení žen a mužů však neovlivnila pořadí podle oborů studia, které se u obou pohlaví shoduje: nejčastěji ženy i muži studují vysoké školy zaměřené na společenské vědy, nauky a služby, na druhém místě u obou jsou technické vědy a nauky.

Graf 13: Studenti VŠ podle oborů studia za rok 2004 (tabulka – počet osob)

	Ženy	Muži
Zdravotnické, lékařské a farmaceutické vědy	14 959	6 632
Společenské vědy, nauky a služby	98 832	59 520
Vědy a nauky o kultuře a umění	3 824	2 868
Zemědělské, lesnické a veterinární vědy	5 997	5 133
Přírodní vědy a nauky	9 420	14 661
Technické vědy a nauky	16 993	59 043
Vojenské vědy a nauky	69	243

Učitelé, zástupci ředitelů a ředitelé podle typů škol

(Graf 14)

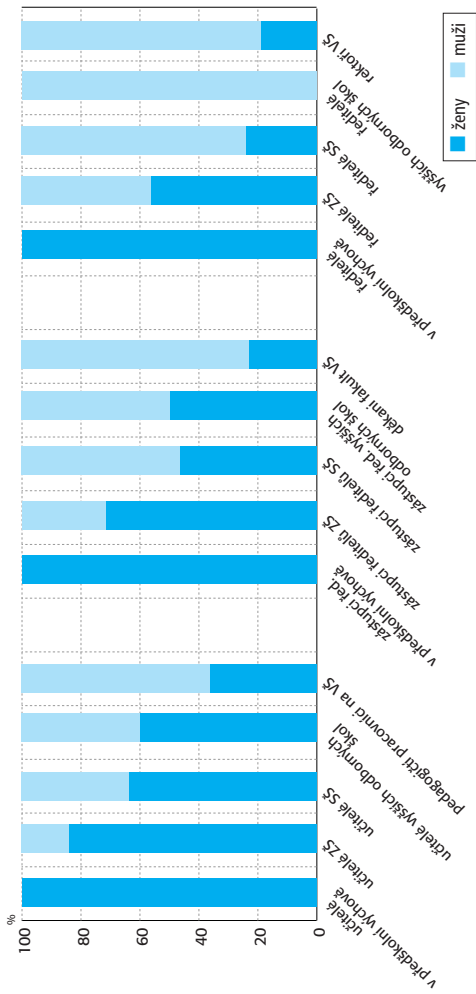
Zdroj: Strukturální statistika mezd (Informační systém o průměrném výdělku a Informační systém Plat), ČSÚ

Bylo použito kombinace kódů K-Zam a OKEČ. Data jsou průměry za rok 2004.

Školství, to je tradičně doménou žen a ženy mezi pedagogy mimo vysoké školy převládají. Podle typů škol však jsou rozdíly v zastoupení podle pohlaví různé: Lze tedy říci, že čím vyšší typ školy, tím je podíl mužů mezi učiteli vyšší. Jestliže mezi učiteli předškolní výchovy je zastoupení žen 100 %, mezi vysokoškolskými pedagogy je jich zhruba třetina (36,3 %).

Z hlediska řídicích pozic ve školství lze říci: čím vyšší pozice, tím nižší podíl žen. Mezi zástupci ředitelů základních škol je žen 71,6 %, mezi řediteli je jich jen 55,5 %. Mezi zástupci ředitelů středních škol tvoří ženy 46,6 %, mezi řediteli 24,3 %. Mezi zástupci ředitelů vyšších odborných škol je žen polovina. Mezi děkany fakult na vysokých školách najdeme 23,0 % žen, mezi rektory je jich 18,8 %.

Graf 14: Učitelé, zástupci ředitelů a ředitelé podle typů škol (průměry za rok 2004)

Pedagogové na vysokých školách

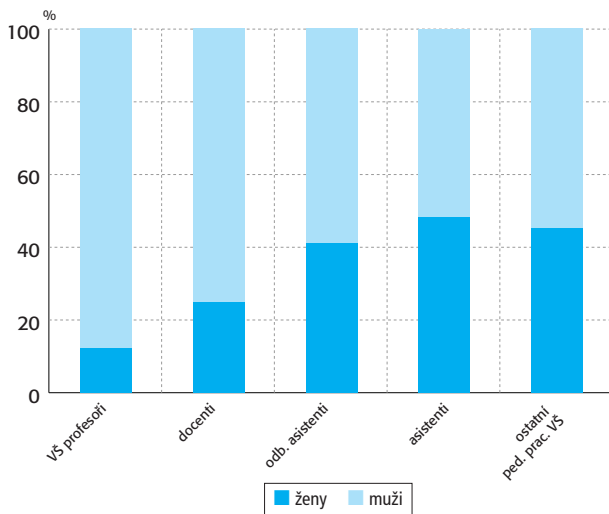
(Graf 15)

Zdroj: Strukturální statistika mezd (Informační systém o průměrném výdělku a Informační systém Plat), ČSÚ

Bylo použito kombinace kódů K-Zam a OKEČ. Data jsou průměry za rok 2004.

Čím vyšší pedagogickou hodnost vyučující na vysoké škole mají, tím je mezi nimi zastoupení žen nižší: mezi asistenty je jich 50,7 %, mezi odbornými asistenty 42,8 %, mezi docenty 25,6 % a mezi profesory 12,1 %.

Graf 15: Pedagogové na VŠ (průměry za rok 2004)

ŽENY A MUŽI
v datech

Populace podle věkových skupin a vzdělání

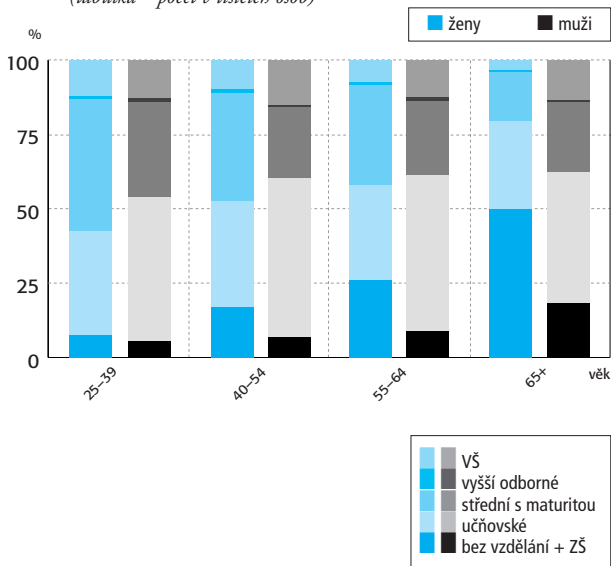
(Graf 16)

Zdroj: Výběrové šetření pracovních sil – průměry za rok 2004

První kategorie – „bez vzdělání + ZŠ“ – obsahuje osoby bez vzdělání, s neukončeným základním vzděláním a s ukončeným základním vzděláním, protože dvě první kategorie by byly příliš malé a v grafu nezřetelné. Ze stejného důvodu obsahuje skupina „úplné středoškolské“ všechny typy studia s maturitou a nástavbové studium. V kategorii „učňovské vzdělání“ jsou kromě osob s výučním listem zahrnuti i absolventi nematuritních oborů středních odborných škol.

Růst vzdělanosti žen je nesporný: mezi ženami ve věku 65 a více let je jich bez vyššího než základního vzdělání a bez vyučení 50,1 % (mezi muži jen 18,1 %), maturitu má 16,4 % (mužů 22,8 %) a vysokou školu 3,6 % (mužů 13,2 %). Ve věku 25–39 let nemá vzdělání nebo má jen základní školu pouze 7,3 % žen (mužů 5,7 %), maturitu má 44,7 % (mužů 32,4 %, tedy zde ženy dokonce výrazně předběhly muže) a vysokoškolaček je 11,7 %, což je jen 1,5 procentních bodů méně než u mužů.

Graf 16: Populace podle věkových skupin a vzdělání v roce 2004
(tabulka – počet v tisících osob)

	25–39		40–54		55–64		65+	
	ženy	muži	ženy	muži	ženy	muži	ženy	muži
Bez vzdělání + ZŠ	85,3	69,7	181,4	69,8	177,9	56,0	437,8	100,0
Učňovské	413,1	587,6	388,6	591,0	223,4	332,2	259,2	251,4
Střední s maturitou	521,5	393,0	395,3	257,5	234,3	157,9	142,7	126,4
Vyšší odborné	11,1	3,6	3,1	3,1	2,0	2,1	1,8	3,1
VŠ	136,2	160,0	112,8	159,0	51,0	79,3	31,3	72,8